

УДК 811.161.2'367.623 :398.91]:81'28(477.7)
DOI <https://doi.org/10.32782/modernph-2025.4.27>

ПРИКМЕТНИКИ БЕЗВІДНОСНОЇ МІРИ ЯКОСТІ У СТЕПОВИХ ГОВОРАХ ПІВДЕННО-СХІДНОГО НАРІЧЧЯ

Сабліна Світлана Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови
Запорізького національного університету
ORCID ID: 0000-0001-7040-6258

У статті наведено семантико-словотвірну таксономію виявів категорії безвідносної міри якості у говорах південно-східного наріччя. Проаналізовано специфіку діалектних прикметників безвідносної міри якості: деталізовано семантичну структуру прикметників недостатнього й надмірного ступенів вияву ознаки, моделі їх творення й засоби вираження, визначена продуктивність способів діалектного словотворення. Джерельною базою слугували регіональні діалектні словники В. Чабаненка, А. Москаленка, О. Бондаря, до аналізу залучено близько ста форм прикметників безвідносної міри якості, як і інші форми діалектних прикметників, для ідентифікації яких використано методи словотвірного моделювання, описовий, компонентного аналізу.

З'ясовано, що в обстеженому діалектному матеріалі трапляється винятково синтетична форма недостатнього ступеня якості, яка утворюється від вихідної прикметникової форми за допомогою суфікса -уват(-юват) та ідентифікується за двома семантико-словотвірними типами: подібності й градуальності ознаки, що пояснюється модифікаційним і мутаційним значенням вказаного суфікса. Прикметників градуального щодо ознаки семантико-словотвірного типу зафіксовано найбільше, що свідчить про пріоритетність використання цього словотвірного засобу для фіксації недостатнього ступеня вияву ознаки в розмовно-діалектному мовленні степової зони. Попри те, що в говорах південно-східного наріччя паритетно представлено як мутаційне, так і модифікаційне значення суфікса -уват(-юват), маркерного для вираження безвідносної міри якості прикметників, матеріал схиляє до висновків про те, що цей суфікс все ж ідентифікувальний у степових говорах на позначення слабого ступеня вияву ознаки.

На відміну від літературної форми мови, де більша сукупність засобів формує словотвірну категорію надмірного ступеня вияву ознаки, в аналізованих говорах, як фіксують обстежені словники, навпаки, є небагато фіксацій надмірної інтенсивності ознаки, а типовими при утворенні прикметників із семантикою надмірності є суфікси -юч-, -юц- та префікси з-, за-. Отже, в аналізованих говорах словниками зафіксовано децю обмежену лексико-словотвірну парадигму для вияву надмірної інтенсивності.

Ключові слова: прикметник, категорія безвідносної міри якості, недостатній ступінь, надмірний ступінь, степові говори говорах південно-східного наріччя.

Sablina Svitlana. Adjectives of Non-Relative Degree of Quality in the Steppe Dialects of the South-Eastern Dialect Group

The article presents a semantic-derivational taxonomy of the manifestations of the category of non-relative degree of quality in the dialects of the south-eastern dialectal group. The study analyzes the specificity of dialectal adjectives of non-relative degree of quality: it details the semantic structure of adjectives denoting insufficient and excessive degrees of quality manifestation, the models of their formation and the means of expression, and determines the productivity of dialectal word-formation methods. The source base consists of regional dialect dictionaries compiled by V. Chabanenko, A. Moskalenko, and O. Bondar; about one hundred forms of adjectives of non-relative degree of quality were analyzed, along with other dialectal adjective forms, whose identification employed word-formation modeling, descriptive, and component analysis methods.

It has been established that in the examined dialectal material only synthetic forms of insufficient degree of quality occur, which are derived from the basic adjective form by means of the suffix -уват(-юват) and

are identified according to two semantic-derivational types: similarity and graduality of the feature. This is explained by the modificational and mutational meaning of the given suffix. The largest number of adjectives belong to the graduality semantic-derivational type, which testifies to the priority of using this word-formation device to express insufficient manifestation of a quality in the colloquial-dialectal speech of the steppe zone. Although in the dialects of the south-eastern group both the mutational and modificational meanings of the suffix *-yvam(-юvam)*—a marker for expressing non-relative degree of quality in adjectives—are represented equally, the material suggests that this suffix is in fact identificational in steppe dialects for denoting a weak degree of quality manifestation.

In contrast to the standard language, where a larger set of devices forms the derivational category of excessive degree of quality manifestation, in the analyzed dialects, as recorded in the surveyed dictionaries, there are comparatively few attestations of excessive intensity of quality. The typical means of forming adjectives with excessive semantics are the suffixes *-юч-*, *-юу-* and the prefixes *з-*, *за-*. Thus, in the analyzed dialects, the dictionaries register a somewhat limited lexico-derivational paradigm for the expression of excessive intensity.

Key words: adjective, category of non-relative degree of quality, insufficient degree, excessive degree, steppe dialects of the south-eastern dialect group.

Вступ. Прикметник - унікальна частина мови, якій найбільш властива ідентифікація ступеня вияву ознаки й суб'єктивної оцінки, термінована категорією безвідносної міри якості, з огляду на його лексико-словотвірне значення й стилістичну специфіку вживання. Градуальність ознаки, вербалізована словотвірними категоріями недостатнього й надмірного ступеня вияву ознаки, належить до маркерних частиномовних характеристик прикметника попри те, що уналежнена лінгвістами до його периферійних граматичних зон: "Механізм дії словотвірних категорій прикметника та прислівника зумовлює розмежування двох граматичних зон: центральної (категорія ступенів порівняння) і периферійної (категорія безвідносної міри якості й категорія суб'єктивної оцінки)" [5, с. 71]. Це при тому, що "Відображення засобами мови міри ознаки, вираженої граматичними формами, формує план змісту семантико-граматичних категорій прикметника" [8, с. 311]. Різномасштабний аналіз категорії безвідносної міри якості розглядається у низці наукових праць, що створює підґрунтя для висновків і узагальнень і водночас виявляє низку нерозв'язаних проблем та актуалізує подальші дослідження на мовному матеріалі літературного й діалектного рівнів.

Аналіз словотвірної категорії безвідносної міри якості прикметника зводиться до окремих аспектів її ідентифікації та опису на матеріалі української мови:

- категорійний статус абсолютного, недостатнього й надмірного ступенів якості прикметників [2, с. 110,];

- таксономія й специфіка словотвірних засобів вияву недостатнього й надмірного ступенів якості прикметників у діяхронії й синхронії [6, 8, 10];

- специфіка модифікації неповноти, надмірності й суб'єктивної оцінки якості на різномасштабному українськомовному матеріалі [7];

- парадигматика категорії безвідносної міри ознаки в українській мові [11];

- зіставний аналіз семантики й формальної структури категорії безвідносної міри ознаки в слов'янських і германських мовах [4] та інші питання.

Попри різномасштабні дослідження проблеми вияву прикметниками градуальності ознаки, ця словотвірна категорія потребує подальшого опису з огляду на актуальність аналізу оказіональних чи типових особливостей недостатнього й надмірного ступенів вияву ознаки, що дозволить доповнити й деталізувати наявні положення української граматики [3, с. 276-279]. Особливий інтерес становлять, безсумнівно, оказіональні представлення кількісної градації ознаки, виявлені як у сфері авторської неології, так і в розмовно-діалектній сфері. Тому **метою статті** є семантико-словотвірна таксономія виявів категорії безвідносної міри якості у степових говорах південно-східного наріччя.

Джерельною базою слугували регіональні діалектні словники В. Чабаненка, А. Москаленка, О. Бондаря. До аналізу залучено близько ста форм прикметників безвідносної міри якості, як і інші форми діалектних прикметників, для ідентифікації яких використано методи словотвірного моделювання, описовий, компонентного аналізу, зіставний.

Результати. Основоположно вважати-мемо тезу про те, що “Якісні прикметники української мови мають властивість передавати ознаку, яка виявляється неоднаковою мірою. Унаслідок цього в мові виокремилася категорія кількісної градації ознаки (або безвідносної міри якості), в основу якої покладено протиставлення кількісних виявів ознаки (надмірного або недостатнього) нормальному (помірному) ступеню” [10, с. 144].

1. Недостатній ступінь вияву ознаки у говорах південно-східного наріччя. Категорія недостатнього ступеня вияву ознаки вказує на невелику порівняно зі звичайною мірою якості, тобто на ознаку, що виявлена в предметі не повністю [3, с. 277]. В обстеженому діалектному матеріалі трапляється винятково синтетична форма недостатнього ступеня якості, яка утворюється від вихідної прикметникової форми за допомогою суфікса -уват(-юват). Прикметникових одиниць із суфіксом -уват в матеріалах обстежених словників понад 90 одиниць. За своїми ужитковостилістичними особливостями вони тяжіють до просторіччя: *У Пилипа увесь рід воровкуватий* [13, с. 197]; *Там отака бузинувата балка, що тільки в ній зайцям та лисицям і жити або злодіям* [13, с. 110]; *Валькуватого чоловіка по походці знають* [13, с. 127]; *Вона, ця балка, якась-то вилкувата: починається двома ріками, а далі йде одним прямим жолобом* [13, с. 154]; *Який же той острів, піскуватий чи кам'янистий? – Ні, він кучугурний* [14, с. 238]; *Яблука ще не поспіли, ще тільки-тільки розовуватими стали* [16, с. 32]; *Сам мій будущий тесть дуже гарний чоловік: добрячий, веселий і на приказки таруватий* [16, с. 121].

Якщо враховувати специфіку семантичного групування діалектних прикметників на -уват, то можна виділити два семантико-словотвірні типи:

– схожий подібний на щось, когось: *вовкулакуватий* ‘схожий на вовкулаку, похмурий, відлюдкуватий’ [13, с. 188], *бугайкуватий* ‘схожий на бугая’ [13, с. 109], *книшуватий* ‘книшоподібний’ [14, с. 180], *колодуватий* ‘такий, що має вигляд колоди; неотесаний’ [14, с. 193], *закиркуватий* ‘такий, що подібно до куриці викрикує «кир»’ [14, с. 36], *ворочкуватий* ‘подібний до ворочка’ [9, с. 22];

– невелика порівняно зі звичайною мірою якості ознака, тобто така, що виявлена в предметі не повністю: *розовуватий* ‘рожевий’ [16, с. 32].

Таке групування цілком очевидне з огляду на те, що «Прикметникові суфікси -уват/-юват- поєднують модифікаційне («невеликий ступінь ознаки») і мутаційне («має ознаки того, що названо мотивувальним іменником») значення. Своєрідність цього суфікса полягає в тому, що він, приєднуючись до прикметникових основ, утворює похідні з різним значенням, наприклад: *малуватий*, *глибокуватий*. Це пояснюється тим, що значення похідного слова мотивується семантичним і формальним критеріями. Розходження в значеннях похідних зумовлене семантикою твірних основ» [12].

Утім прикметників другого (градуального щодо ознаки) семантико-словотвірного типу у діалектних словниках зафіксовано порівняно більше, а тому можна виокремити ще й підтипи:

– найбільша підгрупа прикметників з недостатнім виявом ознаки із суфіксом -уват(-юват) з модифікаційним значенням на позначення особливостей зовнішності чи характеру людини: *воровкуватий* ‘злодійкуватий’ [13, с. 197], *зазікуватий* ‘заїкуватий’ [14, с. 29], *здоровкуватий* ‘такий, що має добре здоров’я’ [14, с. 99], *кострикуватий* ‘причіпливий, задеркуватий’ [14, с. 205], *макулуватий* ‘неповороткий, вайлуватий’ [14, с. 270], *мурлакуватий* ‘мовчазний, із суворим обличчям’ [14, с. 296], *соплякуватий* ‘сопливий’ [16, с. 88], *форкуватий* ‘розумний, розсудливий’ [16, с. 186], *балгайкуватий* ‘ледачий’ [1, с. 17], *буцкуватий* ‘товстий, жирний, ситий’ [1, с. 33], *валькуватий* ‘неповороткий, вайлуватий, найчастіше про дитину’ [1, с. 35], *босякуватий* ‘такий, що босякує’ [13, с. 100], *кирдуватий* ‘кремезний’ [14, с. 166], *махлюватий* ‘шахраюватий’ [14, с. 276], *стрильбелькуватий* ‘худорлявий’ [16, с. 110], *таранкуватий* ‘рябий на обличчі від віспи’ [1, с. 187], *кременуватий* ‘кременистий’ [14, с. 214], *застаркуватий* ‘з ознаками раннього старіння(про людину, тварину, напої, квашені овочі або фрукти)’ [14, с. 74], *таруватий* ‘вдатний, здібний’ [16, с. 121], *жигуватий* ‘гострий на язик’ [13, с. 154], *кочуватий* ‘такий, що любить кочувати’ [14, с. 208], *хворякуватий* ‘хворовитий’

[16, с. 193], *буцкуватий* ‘товстий, жириний ситий’ [9, с. 19], *галатинуватий* ‘здоровий, високий, товстий’ [9, с. 27].

– підгрупа прикметників на позначення розміру, ваги, інших специфічних особливостей якоїсь реалії зазвичай з мутаційним і рідше – з модифікаційним значенням суфікса -уват(-юват): *казявкуватий* ‘скривлений, недорідний(про плід)’ [14, с. 139], *стелькуватий* ‘тонкий, стрункий’ [16, с. 105], *баражкуватий* ‘кучерявий’ [13, с. 64], *розтопирювачуватий* ‘розправлений, розширений у всі боки’ [16, с. 39], *бузинуватий* ‘такий, що заріс бузиною’ [13, с. 110], *гарнагуватий* ‘кривий, покручений’ [13, с. 222], *п’ятнуватий* ‘покритий плямами’ [14, с. 304], *горбуватий* ‘випуклий, зігнутий’ [13, с. 237], *діркуватий* ‘дірчастий’ [13, с. 278], *живичуватий* ‘смолистий’ [13, с. 315], *заділкуватий* ‘складний’ [14, с. 26], *залізнякаватий* ‘вогнетривний’ [14, с. 46], *заміркуватий* ‘недорідний(про злаки)’ [14, с. 54], *кам’януватий* ‘кам’янистий’ [14, с. 145], *карасюватий* ‘такий, у якому водиться багато карасів’ [14, с. 151], *кяхкуватий* ‘кремезний’ [14, с. 170], *кочуватий* ‘такий, що любить кочувати’ [14, с. 208], *кучургуватий* ‘кучугуристий’ [14, с. 238], *узлуватий* ‘вузлуватий’ [16, с. 155].

Отже, у говорах південно-східного наріччя паритетно представлено як мутаційне, так і модифікаційне значення суфікса -уват(-юват), маркерного для вираження безвідносної міри якості прикметників, хоч зібраний матеріал схиляє до висновків про те, що цей суфікс все ж ідентифікувальний на позначення слабого ступеня вияву ознаки.

Синтетична форма недостатнього ступеня вияву ознаки утворюється також за допомогою суфікса -яв- і вважається менш продуктивним у сучасній українській мові [3, с. 277], та, як доводять наші спостереження, – і в обстеженому діалектному матеріалі, де зафіксовано близько десятка похідних із цим суфіксом: *Купила я у базарі хліба, та він якийсь глизяватий* [13, с. 233]; *Із глизявого хліба і сухарі пагані получаються* [13, с. 233]; *Яблука великі, тільки усі гниляві* [13, с. 237]; *грижавий* [13, с. 25]; *гужавий* [13, с. 250] (*Е то хлопець гужавий, міцнуватий. Вони усі, оті Ткаченки, гужаві* [13, с. 256]); *густавий* [13, с. 259].

Маловживаним засобом вираження недостатнього вияву ознаки вважаємо суфікс -аст-

з мутаційним значенням: *Не буду носити оці штани підлепчасті: у їх і присісти не можна* [15, с. 117]; *Бач, який у цієї яблуні стовп трубульчастий* [16, с. 111]; *Он моя жінка стоїть у цвітастому платку* [16, с. 202]; *Він сильно задирчастий як п’яний* [1, с. 79].

Суфікс -ист- з мутаційним значенням представлений у прикметниках неповного вияву ознаки одинично: *золистий* [9, с. 23], *смолистий* [9, с. 39]. Як спорадично представлені префіксальні й конфіксальні прикметники недостатнього ступеня вияву ознаки: *пробілуватий* [15, с. 281]; *продовгуватий* [15, с. 284]; *прожилуватий* [15, с. 284]; *прозеленкуватий* [15, с. 284]; *просинюватий* [15, с. 288]; *прицюцькуватий* [15, с. 279].

На відміну від південно-західного наріччя [8, с. 315], прикметники з префіксом по- як показником ступеня вияву ознаки в обстежених словниках не зафіксовані. Тим часом префікс за- у поєднанні з суфіксом -уват спорадично трапляється: *заважуватий* ‘неповороткий’ [14, с. 10]; *загустуватий* ‘густуватий’ [14, с. 24].

Аналітичні форми ідентифікації недостатнього ступеня вияву ознаки в обстежених діалектних словниках не зафіксовано, що, однак, не означає, що такі форми не властиві українському діалектному мовленню.

2. Надмірний ступінь вияву ознаки у говорах південно-східного наріччя.

Попри те, що словотвірну категорію надмірного ступеня вияву ознаки формує – порівняно зі значенням недостатнього ступеня вияву ознаки – більша і різноманітніша сукупність засобів, до того ж представлених різними морфемами (синтетичними й аналітичними, суфіксальними і префіксальними) [3, с. 278], в обстежених словниках, навпаки, віднайдено небагато фіксацій надмірної інтенсивності ознаки. Типово при утворенні прикметників із семантикою надмірної інтенсивності ознаки у діалектному мовленні уживаються суфікси:

–юч-, -ющ- представлені в прикметниках надмірного вияву ознаки куди більш помітно: *худючий* [16, с. 111], *вреднючий* [13, с. 204], *злючий* [13, с. 180], *вреднющий* [13, с. 204], *пахнючий*: пахучий. *Ну ти й пахн’уший // хто тебе так напашив* [1, с. 148];

–суфікси надмірної ознаки -усіньк-, -есеньк-, -ен- та ад’єктивних утворень із суфіксами -анн-, -елезн- в аналізований гово-

рах не зафіксовано ні в реєстровій, ні в тлумачній частинах.

Тим часом прикметникові префікси, спеціалізовані на вираженні високого вияву інтенсивності ознаки, передають «градаційне розмежування в межах інтенсивності» [3, с. 278]. У словниках зафіксовано порівняно більше прикладів цього типу вияву інтенсивності, всього віднайдено близько двох десятків випадків префіксального способу творення прикметників надмірного ступеня вияву ознаки. Найбільш уживані префікси *з-*, *за-*: *заважуватий* ‘неповороткий’ [14, с. 10], *завидькуватий* ‘заздрий’ [14, с. 13], *загустуватий* ‘густуватий’. Тісто вийшло трохи за густувате [14, с. 24], *заділкуватий* ‘складний’. Ця робота дуже заділкувата: тут за день нічого не зробиш, а треба добрих три дні возиться коло неї [14, с. 26], *зазікуватий* ‘заїкуватий’ [14, с. 29], *закиркуватий* ‘такий, що подібно до куриці викрикує «кир»’. Наш народ якийсь чудний, *задиркуватий* [14, с. 36], *заміркуватий* ‘недорідний (про злаки)’ [14, с. 54], *застаркуватий* ‘з ознаками раннього старіння (про людину, тварину, напої, квашені овочі або фрукти)’. Квас уже застаркуватий, а ти його дудлиш [14, с. 74].

Отже, в аналізованих говорах словниками зафіксовано дещо обмежену лексико-словотвірну парадигму для вияву надмірної інтенсивності ознаки, що не означає, що в розмовному мовленні уживаються тільки такі форми. Виявлений факт свідчить лише про те, що кодифікований словниками діалектний матеріал уживається, але не є одиничними фактами вияву інтенсивності ознаки.

Висновки. Аналіз реєстрових, тлумачних та контекстуальних частин регіональних діалектних словників степового говору щодо фіксації недостатнього й надмірного ступенів вияву ознаки прикметників дозволяє констатувати той факт, що категорія недостатнього ступеня вияву ознаки представлена в говорах здебільшого синтетичною формою та утворюється від вихідної прикметникової форми за допомогою суфікса *-уват-* із модифікаційним значенням щодо особливостей зовнішності чи характеру людини і мутаційним значенням на позначення специфіки реалій. Тим часом лексико-словотвірна парадигма для вияву надмірної інтенсивності ознаки в степових говорах досить обмежена на відміну від форм літературної мови, представлених у граматиці.

Література:

1. Бондар О.І. Словник українських говорів Одещини. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. 2010. 658 с.
2. Горпинич В.О. Морфологія української мови : підручник. Київ: Академія, 2004. 335 с.
3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. За ред. К. Г. Городенської. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
4. Дорошенко Л.О. Категорія безвідносної міри ознаки в слов'янських і германських мовах : семантика, структура форм : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15. Донецьк, 2005. 20 с.
5. Костусяк Н.М. Словотвірні категорії в граматичній системі української мови. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова* 2012. Вип. 9. С. 68–73.
6. Коца Р.О. Формування префіксальної та конфіксальної систем прикметника української мови (XI–XX ст.). Київ : Наукова думка. 2017. 280с.
7. Марчук Л.М. Категорія градації в сучасній українській літературній мові : автореф. дис. ... доктора філол. наук : 10.02.01. Київ, 2005. 32 с.
8. Митяй З.О. Семантико-функціональна специфіка префіксів прикметників на позначення ступеня вияву ознаки в сучасній українській мові. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1. С. 310–316.
9. Москаленко А.А. Словник діалектизмів українських говірок Одеської області. Одеса: Одес. держ. пед. ін-т ім. К. Д. Ушинського. 1958. 77с.
10. Нестеренко А.К. Особливості функціонування прикметників зі значенням кількісного вияву ознаки. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2013. Т. 21, вип. 19(2). С. 144–149.
11. Олійник С.Є. Парадигматика категорії безвідносної міри ознаки в українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Дніпропетровськ, 2001. 20 с.
12. Сидоренко Л. Суфіксальна деривація ад'єктивів у технічній термінології [Електронний ресурс]. Електронна бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1953>
13. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини : у 4 т. Запоріжжя : ЗДУ, 1992. Т.1. 324 с.

14. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини : у 4 т. Запоріжжя : ЗДУ, 1992. Т.2. 372 с.
15. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини : у 4 т. Запоріжжя : ЗДУ, 1992. Т. 3. 304 с.
16. Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини : у 4 т. Запоріжжя : ЗДУ, 1992. Т. 4. 364 с.

References:

1. Bondar, O. I. (2010). *Slovnýk ukraïnskýkh hovoriv Odeshchyny* [Dictionary of Ukrainian dialects of Odessa region]. Odesa: Odeskyi natsionalnyi universytet imeni I.I. Mechnykova. 658 s. [in Ukrainian].
2. Horpynych, V. O. (2004). *Morfologhiia ukraïnskoi movy* [Morphology of the Ukrainian language]. Kyiv: Akademiia. 335 s. [in Ukrainian].
3. *Hramatyka suchasnoi ukraïnskoi literaturnoi movy. Morfolohiia* [Grammar of the modern Ukrainian literary language. Morphology] Za red. K. H. Horodenskoï. Kyiv : Vydavnychiy dim Dmytra Buraho, 2017. 752 s. [in Ukrainian].
4. Doroshenko, L. O. (2005). *Katehoriia bezvidnosnoi myry oznaky v slovianskykh i hermanskykh movakh : semantyka, struktura form* [The category of the non-relative measure of a feature in Slavic and Germanic languages: semantics, structure of forms]. Donetsk. 20 s. [in Ukrainian].
5. Kostusiak, N. M. (2012). *Slovotvirni katehorii v hramatychnii systemi ukraïnskoi movy* [Word-forming categories in the grammatical system of the Ukrainian language]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova*, 9, 68–73. [in Ukrainian].
6. Kotsa, R. O. (2017). *Formuvannia prefiksanoi ta konfiksanoi system prykmetyka ukraïnskoi movy (XI–XX c.)* [Formation of prefixal and confixal adjective systems in the Ukrainian language (XI–XX c.)]. Kyiv : Naukova dumka. 280 s. [in Ukrainian].
7. Marchuk, L. M. (2005). *Katehoriia hradatsii v suchasni ukraïnskii literaturnii movi* [Gradation category in modern Ukrainian literary language]. 32 s. [in Ukrainian].
8. Mytiai, Z. O. (2012). *Semantyko-funktsionalna spetsyfika prefiksiv prykmetykiv na poznachennia stupenia vyjavu oznaky v suchasni ukraïnskii movi* [Semantic and functional specificity console adjectives degree of manifestation sigl Language in the modern Ukrainian]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*, 1, 310–316. [in Ukrainian].
9. Moskalenko, A. A. (1958). *Slovnýk dialektizmiv ukraïnskýkh hovirok Odeskoï oblasti* [Dictionary of dialectisms of Ukrainian dialects of Odessa region]. Odesa. 77 s. [in Ukrainian].
10. Nesterenko, A. K. (2013). *Osoblyvosti funktsionuvannia prykmetykiv zi znachenniam kilkisnoho vyjavu oznaky* [Features of the functioning of adjectives with the meaning of quantitative expression of a feature]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu*, 21, 144–149. [in Ukrainian].
11. Oliinyk, S. Y. (2001). *Paradyhmatyka katehorii bezvidnosnoi myry oznaky v ukraïnskii movi* [Paradigmatics of the category of non-relative measure of a feature in the Ukrainian language]. Dnipropetrovsk. 20 s. [in Ukrainian].
12. Sydorenko, L. *Sufiksai deryvatsiia adiektiviv u tekhnichnii terminolohii* [Suffix derivation of adjectives in technical terminology]. *Elektronna biblioteka Instytutu zhurnalistyky*. [in Ukrainian].
13. Chabanenko, V. A. (1992). *Slovnýk hovirok Nyzhnoi Naddniprianshchyny* [Dictionary of dialects of the Lower Dnieper region] : 4 t. Zaporizhzhia, V.1. 324 s. [in Ukrainian].
14. Chabanenko, V. A. (1992). *Slovnýk hovirok Nyzhnoi Naddniprianshchyny* [Dictionary of dialects of the Lower Dnieper region] : 4 t. Zaporizhzhia, V.2. 372 s. [in Ukrainian].
15. Chabanenko, V. A. (1992). *Slovnýk hovirok Nyzhnoi Naddniprianshchyny* [Dictionary of dialects of the Lower Dnieper region] : 4 t. Zaporizhzhia, V. 3. 304 s. [in Ukrainian].
16. Chabanenko, V. A. (1992). *Slovnýk hovirok Nyzhnoi Naddniprianshchyny* [Dictionary of dialects of the Lower Dnieper region]: 4 t. Zaporizhzhia, V. 4. 364 s. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 09.08.2025

Стаття прийнята 30.08.2025

Статтю опубліковано 27.10.2025